

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: SØRGE-CANTATA I ANLEDNING ... ENKEDRONNING SOPHIE MAGDALENES ...

Citation: Ewald, Johannes: "SØRGE-CANTATA I ANLEDNING ... ENKEDRONNING SOPHIE MAGDALENES ...", i Ewald, Johannes: *Johannes Ewalds samlede skrifter*, Gyldendal, (1969), s. 39. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald04val-shoot-workid61061/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Johannes Ewalds samlede skrifter

SØRGE-CANTATA I ANLEDNING AF
HØYLOVLIG IHUKOMMELSE ENKE-
DRONNING SOPHIE MAGDALENES
DØDELIGE AFGANG

5 FØRSTE AFDEELING

EN UNDERSAAT

EN dyb og nattelig og rædsom Taushed,
Meer frygtelig, end den i Magogs Skove,
Naar i den aldrig endte Nat,
10 Kun enkelte paa Rov adspredte Dyr,
Og Norden hylér Skræk til en forvildet Jæger;
Og hist og her en ildrød Stjerne zitrer
Bag flyvende Skyer —
Meer rædsom er den dybe Taushed,
15 Som hersker vidt omkring Skiold-Ungens Huus —
Lov-Sangen tier — den, som tusind' Stemmer
I dagligt Offer bringe den Algode
For Fred og Glæde under CHRISTIANS Skygge —
Og Glæden tier — Landets muntre Søner,
20 Gaae tausc, hver for sig og langsomt
Og langt omkring Skiold-Ungens Huus. —
Ærværdigt i sin mørke Majestet
Aftvang det mig et Gysende og Taarer,
Men alle see derop og fælde Taarer,
25 Og synes at beklage det. —

Aria.

NORDENS ENGEL

Tie du svage Røst om Glæde! —
Glem Erindring hvad jeg nød! —
30 Haabet kæmper svagt — o Smerte! —
Med et nyelig saaret Hierte;
Men at kalde tabte Dage
Og forsvunden Lyst tilbage,
Det fordobblér dine Stød.

35 *Coro.*

UNDERSAATTER

Tie du svage Røst om Glæde! —

40 ADSKILLIGT (SØRGE-CANTATA)

Uforstyrret vil vi græde —
MAGDALENE, ved din Død.

EN ÆLDGAMMEL BORGER

Død er Hun — ak! — at alt vort Haab er Smiger! —
Som Nattens Meteor er Jordens Glæde, 5
Den fødes, glimrer og forgaaer —
Dog spinder du dig varig Glæde
Bedragne Haab! — den grumme Parçe luurer
Og holder Haanden kun tilbage,
Og skiuler sig, at du bekiendt med Glæden 10
Og hefted til den ved fortroelig Vane,
Og tryk, og ikke tænkende paa Parçen,
Maae føle dobbelt Smerte ved dit Tab —
Død er hun nu SOPHIE MAGDALENE,
Hvis høye Dyd jeg længe kiendte 15
I Væxt og Blomster og ulignelige Frugter. —
Nu var jeg vant at see den — Vant at smage
Dens Frugt — Nu var jeg tryk — Nu døer hun —
Og — Ak! — hvor bittert er mit Tab! —

Aria. 20

VISDOM

Glimrende Dunster forsvinde,
Klippen af Marmor forgaaer. —
Tiden ulært at forbarne
Hader selv Dyden, som staaer. — 25
Naar med langt strækkende Arme
Døden til Thronerne naaer,
Treffes dens dræbende Smerter
Selv de standhaftigste Hjerter —
Nu da den slog min Veninde 30
Føler jeg selv, at den slaacr. —

RELIGIONEN

Mig traf den haardest — min Veninde! —
Dit Hjerter, fromme MAGDALENE,
Var længe mit og mit allene. — 35
Dit Bryst — dit Huus var HERRENS Tempel,
En Helligdom,
Hvortil hans sande Tienere kun kom —

Dit Levned var et rørende Exempel,
 Paa stor og paa utretted Iver
 I Bøn og Troe og Troens Frugter. —
 Derfor har HæRren kaldet dig til Fryd —
 5 Jeg tabte — Men hvi vil jeg græde? —
 Trøst har jeg i mig selv,
 Og salig Vellyst i din Glæde. —

Aria.

DYDEN

10 Ey Høyhed, hvor jeg tit maae svimle;
 Og ey med Sort betrakte Himle,
 Skræk som jeg ofte blegner ved;
 Ey Middag-Soelens stærke Straaler,
 Ey Storm, som jeg saa sielden taaler,
 15 Forstyrrede min Sallighed. —
 I Sorg og Glæde sad jeg roelig,
 Thi Gud bevogtede min Boelig;
 Og — ak! — han selv, han brød den ned. —

ÆGTE KJÆRLIGHED

20 Og jeg har boet i MAGDALENES Hjerter —
 Jeg — Ak for mig en sielden Glæde! —
 Jeg længe — elsket — høyt i Ære —
 Bestandig uindskrænkt af Døden,
 Da Døden skjulte den hun elskte,
 25 Og uindskrænkt af Tid og Sorg og Alder —
 Og sikker aldrig at fordrives —
 O Smerte! — hvilken Boelig har jeg tabt. —

Aria.

MODERLIG KJÆRLIGHED

30 Stærke Baand og rene
 Bandt min MAGDALENE
 Til min søde Pligt. —
 Nu da Døden bryder,
 Dig du ædle Baand,
 35 Som Natur og Dyder
 Bandt med fælleds Haand;
 Kan mit Tab allene
 Kaldes smerteligt. —

42 ADSKILLIGT (SØRGE-CANTATA)

NORDENS ENGEL

Dybt er jeg saaret — I utalte Hierter
 Fornam jeg dine dødelige Smerter
 See dem jeg elsker! — Nordens Sønner,
 Har alle tabt, og alle tabt en Moder — 5
 Og tusinde see nu med Skræk den Nød,
 Som dc har glemmt i MAGDALENES Skiød —
 Utalte Fromme græde Hendes Død,
 Og alle deele CHRISTIANS Smerte. —
 Ak uvelkomne Lyd af Cimbrers Klage! 10
 Jeg hører dig — høyt klage de forladte —
 Mit Hierte smelter under Folkets Taarer. --

Coro.

UNDERSAATTER

O Smerte! — Tryk i Olie-Træets Skygge! -- 15
 Og — Himmelen var prægtig Morgen-Røde —
 Og — Torden, som uventet slaaer! —
 O Jammer! — Solen blegner — Ak hun døde! —
 Den som han elskte høyt — den største Stjerne
 Forsvandt — og Jeg! — o Smerte! — Jegforgaaer. — 20

ANDEN AFDEELING

VISDOM

Har Jorden Fryd og Løn til MAGDALENE? —
 Har den en evig Muur mod Sorg og Ondskab? —
 Udvalgtes Samfund og Algodheds Ansigt? -- 25
 Har Mennisket et Svælg af Saligheder,
 At han med egennyttig Klage,
 Tør ønske den udvalgtes Siæl tilbage? —
 Hvad? — eller haaber han ublandet Glæde
 Paa Jorden? — standhaft Lyst, hvor Siælen vak- 30
 ler? —

Hvad? — eller har han med usklønsomt Hierte
 Forglemt Algodhed for at føle Smerte? —

Arioso.

Blind føler Smerten ene 35
 Sig skilt fra MAGDALENE —
 Jeg seer mit Tab og seer,
 At hun har vundet meer.

RELIGIONEN

Du knurrer meer end græder mod en Fader,
 Som elsker dig, og vaager for dit Beste —
 Du stømmer dig mod den alviise Læge,
 5 Saasnart han rører ved dit gamle Saar,
 Med skarpe Salver — at oplive det
 Til Føleiser — at frelse dig fra Døden —
 Og egensindig lukker du dit Øye,
 For Glæden, som nedstrømmer fra det Høye,
 10 For Viisdoms Trøst, og for den Soel, som tindrer
 Med liflig Pragt — med Morgen-Rødens Straaler! —
 For CHRISTIAN og MATHILDE! — See din Moder! —
 See Glæden, som du har, og den du haaber!
 Og knurr ey meer! — og strid ey meer, o Hierte
 15 Mod Lægen! — Føl, men tab dig ey i Smerte! —

Aria.

O Siæl, som elsker dig alleene! —
 O Suk, som klager egen Nød! —
 O Taarer som ey Englercenc;
 20 Og ey i Viisdoms Skranker flød! —
 Flyer! — min Venindes faldne Boelig
 Var reen — nu hvile den i Fred! —
 Langt fra en følesløs, — og roelig
 For Suk af Egenklærighed! —

EN UNDERSAAT

25 Ak aabnedes vort Øye dog med Taarer
 Til Jordens Jammer! — Fødtes vi med Smerte! —
 Ak dannede Naturen dog vort Hierte
 Beqvemt til Fryd men udlært alt paa Kummer,
 30 Og altid aabent for den mindste Smerte! —
 O Viisdom! — Dyd! — o Støvet's høye Pligter! —
 Religion, du Himlens høye Datter,
 Som prøver strængt og veyer mine Taarer,
 Stort er det Tab, som jeg begræder —
 35 Hvi vil i nu omskabe min Natur? —
 Hvi fordrer i Betragtninger af Hiertet,
 Som føler kun? — og fordrer at mit Øye,
 Nedslaget, blind af Graad skal see det Høye? —

44	ADSKILLIGT (SØRGE-CANTATA)	
	I vise Haab! — Ak! — Jordan viser ene Mit Tab — min døde MAGDALENE! —	
	<i>Coro.</i>	
	UNDERSAATTER	
	Vor døde MAGDALENE! —	5
	<i>Aria.</i>	
	EN UNDERSAAT	
	Dybt i et underjordisk Fængsel Fortærer Fangen sig af Længsel At skue Soelens Pragt; Men kommer en uventet Straale Kan hans uvante Syn ey taale En enkelt Straales Magt. —	10
	RELIGIONEN	
	Men Lysets Fader dannede dit Øye, Ved Væxten af din MAGDALENES Dyder, Alt længe til engang at see dem straale I evig Reenhed og i evig Glæde — Til dem opløft dig! — dem skal du betragte! Og giennem Nat og Taarer Skal de opvarme dig til salig Glæde! — Og lyse for dig! — og vejlede dig til Haab: Snart evig glad og evig reen at smage Dens Salighed, hvis Tab vi nu beklage! —	15 20
	<i>Duetto.</i>	25
	EN UNDERSAAT	
	Salighed og Smerte Trettes om mit Bryst —	
	RELIGIONEN	
	Føl beklemte Hierte Din Venindes Lyst! —	30
	EN UNDERSAAT	
	Græde vil jeg — græde! — Ak, min døde Glæde! — Ak forsvundne Dyd! —	35

ADSKILLIGT (SØRGE-CANTATA) 45

RELIGIONEN

Vilde du med Klage
Kalde den tilbage
Fra en evig Fryd? —

5

BEGGE

Salighed og Smerte
Trettes om vort Bryst —
Vort beklemte Hierte
Smager himlisk Lyst —

10

Coro.

UNDERSAATTER

Udvalgte Siæl! — Ak fordum Jordens Glæde! —
Da du blant os omdannedes til Engel! —
Men nu fuldkommen! — Ak! — for reen til Jorden,
15 Løsvikler du dig fra dit Støv, og stiger
Høyt op til Lyset, op til Lysets Fader! —
Ak! vi Forladte hænge fast ved Støvet! —
Og kan ey følge dig! — og græde! —
Saa dannes den salige Længsel
20 At fries fra vort Jordiske Fængsel —
Saa skabes den rene Lyst
Af Smerter i Synderens Bryst. —

ØNSKE TIL JOMFRUE CECILIA WORM-
STRUP, PAA HENDES FØDSELS-DAG

FRYD, som Dydige kun smage,
 Skjønhed, som ey Aar betage,
 Mange og ufølte Dage, 5
 Og et evig helligt Ja,
 Af en kiser og værdig Mage
 Krone dig CECILIA! --
 Ingen Vellyst, Ingen Smerte,
 Ingen Smiger naae dit Hierte! -- 10
 Viisdom styre dine Tanker
 I en klog Uskyldighed! --
 Godhed være selv det Anker,
 Som din Skjæbne hviler ved! --
 Elsk den Arme! -- Ynk den Rige! -- 15
 Søg kun Venskab med din Lige! --
 Selv vær nøysom muntre Pige! --
 Skiærts og syng og dants og spill! --
 Og lad alle Daarer sige,
 Dem til Haanhed, hvad de vil! -- 20
 Skye den Kummer, som fortærer! --
 Klag ey strax naar lidt besværer! --
 Tænk og føl, før du begjærer! --
 Og Algodhed svare da:
 Ja! -- -- -- Ja! -- 25
 Fryd, som Dydige kun smage,
 Skjønhed, som ey Aar betage,
 Mange og ufølte Dage
 Og et evig helligt Ja
 Af en kiser og værdig Mage 30
 Krone dig CECILIA! --